

Sygn. akt XI U 1039/19

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 8 października 2019r.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach

Wydział XI Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący **sędzia Ewa Wyrwas - Wystrychowska**

Protokolant sekr. sądowy Patrycja Wodniok

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2019r. w Katowicach

sprawy

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania

od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie

z dnia r.

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje odwołującemu od 1 października 2017r. prawo do emerytury w dotychczasowej wysokości obliczonej z pominięciem art. 15c ustawy z dnia 16 grudnia 2016r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,**

Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. 2016.2270),

2. zasądza od Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie na rzecz odwołującego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

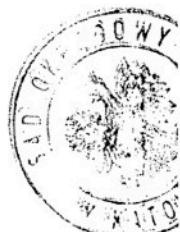

Na oryginale właściwe podpis.

Za zgodność z oryginałem

Zelj. [Signature]

Kierownik Sekretariatu

Uzasadnienie

Decyzją z dnia z dnia 2017 r. nr ewidencyjny: organ rentowy - Dyrektor Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – powołując się na:

● art. 15 c w związku z art. 32 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. 2016.708 z późn. zm. - dalej: „policyjna ustanowiona emerytalna”),

● Informację Instytutu Pamięci Narodowej Nr z dnia

- ponownie ustalił wysokość emerytury dla ubezpieczonego od dnia 1.10.2017 r. na kwotę 2069,02 zł a do wypłaty 1716,81 zł (poprzednio zł). W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż podstawę wymiaru świadczenia stanowi kwota zł a emerytura wyliczona wskaźnikiem wysługi lat podstawa wymiaru wynosi zł i została obniżona do kwoty przeciętnej emerytury ogłoszonej przez prezesa ZUS w wysokości 2069,02 zł brutto a do wypłaty 1716,81 zł. Na wysługę okres od do

policzono wskaźnikiem 0 %, pozostały okres służby od do r. okres zasadniczej służby

wojskowej oraz okres pracy zawodowej jako składkowe policzono wskaźnikiem 2,6 % (v. decyzje w tym z dnia 27.02.2017 r. o waloryzacji policyjnej emerytury w aktach emerytalnych – dalej też a.e., załącznik do pisma organu rentowego z dnia 26.09.2019 r. k. 89 a.s.) .

W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczony zastępowany przez adwokata wnosił o jej zmianę w całości i przyznanie prawa do policyjnej emerytury w wysokości pobieranej dotychczas, to jest w kwocie zł (do wypłaty zł) i o zasadzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych .

Ubezpieczony zarzucił zaskarżonej decyzji naruszenie przepisów i zasad Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz postanowień Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności poprzez arbitralne obniżenie należnej emerytury jako kary zapisanej w ustawie, zastosowanie represji ekonomicznej, naruszenie godności człowieka, nierówne traktowanie ubezpieczonego w stosunku do innych funkcjonariuszy i nieuzasadnione dyskryminowanie, zastosowanie odpowiedzialności zbiorowej i ukaranie za nieokreślone czyny pomimo, że nigdy nie popełnił żadnego przestępstwa, ustawowe uznanie za osobę naruszającą prawo poprzez przypisanie pełnienia bliżej nieokreślonej służby na rzecz totalitarnego państwa , naruszenie zasady domniemania niewinności i poddania karze w postaci arbitralnego, całkowicie nieuzasadnionego pozbawienia części świadczeń emerytalnych za okres pracy zawodowej i służby do r. jak i za okresy służby wypracowane od : r. do r. oraz za okresy pracy zawodowej po tej służbie - co stanowi naruszenie należnego prawa do zabezpieczenia społecznego na starość, naruszenie zasady : domniemania niewinności, równego traktowania i niedyskryminacji, proporcjonalności przy nieuzasadnionym przywołaniu zasady sprawiedliwości społecznej, ochrony godności człowieka, pominienia zasady podziału i równowagi władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej, zasady ochrony praw nabytych, sprawiedliwości społecznej, zaufania obywatela do państwa i tworzonego przez nie prawa oraz niedziałania prawa wstecz, wynikających z zasady demokratycznego państwa prawnego.

Wszystkie zarzuty i wnioski ubezpieczony - zastępowany przez adwokata uzasadnił szczegółowo w obszernym ale merytorycznym uzasadnieniu , zaś na okoliczność wzorowej służby po 31.07.1990 r. przedłożył opinie służbowe , świadectwo służby,

postanowienie Prezydenta RP o odznaczeniu Brązowym Krzyżem Zasługi (v. odwołanie i dokumentacja k.3-41 a.s.).

Organ rentowy - Dyrektor Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie w odpowiedzi na odwołanie wnosił o oddalenie odwołania oraz zasadzenie od ubezpieczonego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu organ rentowy nie negował faktów przytoczonych w odwołaniu, ale podniósł, że był związany zarówno przepisami wskazanej ustawy jak też informacją z Instytutu Pamięci Narodowej o okresie służby ubezpieczonego na rzecz totalitarnego państwa (v. odpowiedź na odwołanie k. 42 – 46 a.s.).

Postanowieniem z dnia r. w sprawie /19
Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na wniosek Sądu Okręgowego w Warszawie postanowił na mocy art. 44 k.p.c. wyznaczyć do rozpoznania tej sprawy Sąd Okręgowy w Katowicach, któremu w dniu r. przedłożono akta tej sprawy. W uzasadnieniu Sąd podał, że tylko do grudnia 2018 r. wpłynęło ponad 23 784 odwołań od decyzji obniżających świadczenia emerytalne na podstawie tzw. „drugiej ustawy dezubekizacyjnej”, zaś ogółem takich decyzji organ wydał ponad 50 000 (v. wniosek k.60 a.s. i postanowienie k. 67-72 a.s.)

Pismem procesowym z dnia 13.06.2019 r. organ rentowy wnosił o zawieszenie postępowania w sprawie z uwagi na to, że Sąd Okręgowy w Warszawie skierował w dniu 24.01.2018 r. pytanie prawne do Trybunału Konstytucyjnego w zakresie zgodności z Konstytucją przepisów, stanowiących podstawę zaskarżonej decyzji, które zostało zarejestrowane jako sprawa o sygn. P 4/18 a głównym zarzutem ubezpieczonego jest niekonstytucyjność tychże przepisów (vide: pismo k.81 a.s.).

Ubezpieczony wnosił o oddalenie wniosku o zawieszenie postępowania (v. oświadczenie na rozprawie k. 94 i od 00:03:30 nagrania).

Sąd ustalił co następuje :

Ubezpieczony

Od r. został przyjęty do służby w Milicji Obywatelskiej na stanowisko młodszego inspektora w Wydziale V Służby Bezpieczeństwa Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w Katowicach. Po ukończeniu rocznej nauki w Szkole Chorążych w Legionowie i zdaniu egzaminu na podoficera Milicji Obywatelskiej od r. został zatrudniony w charakterze inspektora w tym wydziale. W latach

był słuchaczem Akademii Spraw Wewnętrznych w Legionowie na Wydziale Bezpieczeństwa Państwa w zakresie prawno-administracyjnej ochrony porządku publicznego i w r. uzyskał dyplom ukończenia wyższych studiów zawodowych. W całym okresie służby od

r. ubezpieczony realizował zadania w zakresie ochrony operacyjnej mienia i funkcjonowania gospodarki narodowej, polegające na zbieraniu informacji dot. nieprawidłowości w funkcjonowaniu gospodarki, kradzieży w zakładach pracy, nieprawidłowości gospodarowania majątkiem i finansami zakładów. W zakresie zainteresowania jego służby nie pozostawały sprawy opozycji politycznej, związków zawodowych, kościołów, czy związków wyznaniowych. Jego praca nie polegała na zwalczaniu opozycji demokratycznej, związków zawodowych, stowarzyszeń, kościołów i związków wyznaniowych, łamaniu prawa do wolności słowa i zgromadzeń, gwałceniu prawa do życia, wolności, własności i bezpieczeństwa obywateli. Ubezpieczony nie podjął również bez wiedzy i zgody przełożonych czynnej współpracy z osobami lub organizacjami działającymi na rzecz niepodległości państwa polskiego.

Od r. - po pozytywnej weryfikacji na podstawie uchwały Rady Ministrów Nr w sprawie przyjmowania byłych funkcjonariuszy SB do służby w Urzędzie Ochrony Państwa i innych jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych oraz zatrudnieniu ich w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i stwierdzeniu

przez Wojewódzką Komisję Kwalifikacyjną , że odpowiada wymogom ustawowym przewidzianym dla funkcjonariuszy lub pracowników i posiada kwalifikacje moralne do pełnienia służby w Policji - ubezpieczony kontynuował służbę najpierw w Komendzie Powiatowej Policji w

Na podstawie tzw. „*pierwszej ustawy dezubekizacyjnej*” wysokość emerytury ubezpieczonego została obniżona i wyniosła od r. kwotę zł brutto (do wypłaty zł) a została obliczona jako % podstawy wymiaru na podstawie informacji Instytutu Pamięci Narodowej z dnia r., z której wynikało, że w okresie od r. do 31.07.1990 r. pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z 8.10.2006 r. o ujawnianiu

informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U z 2007 r., Nr 63, poz. 425 ze zm.) - v. decyzje w aktach emerytalnych.

Decyzja obniżająca wówczas emeryturę nie została zaskarżona przez ubezpieczonego (okoliczność bezsporna).

Po kolejnej waloryzacji od 1.03.2017 r. wysokość emerytury ubezpieczonego stanowiła kwotę zł (do wypłaty zł) - v. decyzja k. 78 akt emerytalnych.

Obecnie według zaświadczenia Instytutu Pamięci Narodowej z dnia r. Nr /2017 w okresie od r. do 31.07.1990 r. ubezpieczony pełnił służbę „w jednostkach organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i ich poprzedniczkach, oraz ich odpowiednikach terenowych - wypełniających zadania Służby Bezpieczeństwa - Departamentach i Departamencie Ochrony Gospodarki” oraz w służbach i jednostkach organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i ich poprzedniczkach, oraz ich odpowiednikach terenowych - odpowiedzialnych za szkolnictwo, dyscyplinę, kadry i ideowo-wychowawcze aspekty pracy w Służbie Bezpieczeństwa” wymienionych w katalogu jednostek organizacyjnych zawartym w przepisie art. 13b ust.1pkt 5 litera c tiret szóste, litera e tiret siódme, litera c tiret drugie - policyjnej ustawy emerytalnej , w których służba - według treści tego przepisu - uznawana jest za służbę na rzecz totalitarnego państwa (v. informacja Oddziałowego Archiwum IPN w Katowicach z dnia r. w aktach MSW i z dnia r. k. 51 – 56 a.s.).

W oparciu o powyższą informację IPN organ rentowy uznał, że ubezpieczony spełnił przesłanki do objęcia go zakresem podmiotowym art. 13b policyjnej ustawy emerytalnej, w związku z czym dokonał ponownego obliczenia i obniżenia wysokości emerytury ubezpieczonego jak w zaskarżonej decyzji (okoliczności bezsporne).

Stanowiąca podstawę wydania zaskarżonej decyzji - informacja Instytutu Pamięci Narodowej z dnia r. o przebiegu służby ubezpieczonego jak i jego akta osobowe nie zawierają żadnej informacji wskazującej, że zadania , które faktycznie realizował ubezpieczony polegały na zwalczaniu opozycji demokratycznej, związków zawodowych, stowarzyszeń, kościołów i związków wyznaniowych, łamaniu prawa do wolności słowa i zgromadzeń, gwałceniu prawa do życia, wolności, własności i bezpieczeństwa obywateli (okoliczności bezsporne).

Sąd Okręgowy w Warszawie 24.01.2018r. w sprawie sygn. akt XIII 1 U 326/18 skierował do Trybunału Konstytucyjnego pytanie prawne , czy:

- art. 15c, art. 22a oraz art. 13 ust. 1 lit. lc w związku z art. 13b ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biuro Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tekst jednolity z dnia 6 maja 2016r. - Dz.U. z 2016r. poz. 708 ze zm.) w brzmieniu nadanym przez art. 1 ustawy z 16 grudnia 2016r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2016 r. poz. 2270) w związku z art. 2 ustawy z 16 grudnia 2016r. są zgodne z art. 2, art. 30, art. 32 ust. 1 i ust. 2, art. 67 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP - z uwagi na ukształtowanie regulacji ustawowej w sposób ograniczający wysokość emerytury i renty mimo odpowiedniego okresu służby, w zakresie w jakim dokonano tą regulacją naruszenia zasady ochrony praw nabytych, zaufania obywatela do państwa prawa

i stanowionego przez niego prawa, niedziałania prawa wstecz, powodującego nierówne traktowanie części funkcjonariuszy w porównaniu z tymi, którzy

rozpoczęli służbę po raz pierwszy po dniu 11 września 1989r., skutkując ich dyskryminacją;

b) art. 1 i 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2016r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2016 r. poz. 2270) są zgodne z art. 2, art. 7,

art. 95 ust. 1, art. 96 ust. 1, art. 104, art. 106, art. 109 ust. 1, art. 119, art. 120, art. 61 ust. 1 i ust. 2 Konstytucji RP, z uwagi na sposób i tryb uchwalenia zaskarżonych przepisów oraz wątpliwości, czy spełnione zostały merytoryczne przesłanki do ich uchwalenia.

Ponadto, w dniu 27 maja 2019 r. tenże Sąd skierował do Trybunału Konstytucyjnego pytanie prawne (sygn.. akt P 16/19, czy:

a) Art. 24a w związku z art. 13b i art. 15c ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biuro Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin w brzmieniu nadanym przez art. 1 ustawy z 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin są zgodne z art. 2, art. 32 ust. 1 i ust. 2, art. 67 ust 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP - w zakresie w jakim na nowo kształtują wysokość renty rodzinnej osób uprawnionych do tego świadczenia, pomimo znacznego upływu czasu od zakończenia służby na rzecz totalitarnego państwa przez członka ich rodziny i w zakresie w jakim przerzucają na uprawnionych do

tego świadczenia obowiązek udowodnienia, że zmarły funkcjonariusz, po którym ustalono ich prawo do renty rodzinnej podjął współpracę i czynnie wspierał osoby i organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego.

b) art. 24a oraz art. 13 ust. 1 lit. 1c w związku z art. 13b ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biuro Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin w brzmieniu nadanym przez art. 1 ustawy z 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin - jest zgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 i ust. 2, art. 67 ust 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP - chociaż różnicuje wysokość renty rodzinnej po zmarłym funkcjonariuszu Policji poprzez wprowadzenie w art. 24a ust. 2 regulacji ustawowej ograniczającej wysokość tej renty z pominięciem wypracowanej wysługi emerytalnej a w szczególności wynikającej ze służby członka rodziny uprawnionego do renty po dniu 31 lipca 1990 r. i z pominięciem zwiększenia wysokości emerytury w związku z inwalidztwem pozostającym w związku ze służbą, co powoduje nierówne traktowanie uprawnionych do renty rodzinnej w stosunku do tych, którzy pobierają świadczenie po funkcjonariuszach, którzy rozpoczęli służbę po raz pierwszy po 31 lipca 1990 r.

Trybunał Konstytucyjny nie wyznaczył jeszcze terminu rozprawy w celu rozpoznania żadnego z tych pytań. Wprawdzie w sprawie pod sygn. akt P 4/18 został wyznaczony skład orzekający ale wśród praktyków , jak i teoretyków prawa podnoszona jest uzasadniona wątpliwość, czy wydane w tym składzie orzeczenie rzeczywiście definitywnie rozstrzygnie

przedstawiony przez Sąd Okręgowy w Warszawie problem konstytucyjny, czy też stanie się źródłem kolejnych wątpliwości i kontrowersji na tle zawisłych przed sądami spraw, dotyczących obniżenia świadczeń emerytalnych byłych funkcjonariuszy. Zarzuty co do wyznaczonego składu orzekającego, dotyczą udziału w nim osób, które wybrane zostały przez Sejm na obsadzone już uprzednio stanowiska sędziów Trybunału Konstytucyjnego (por. wyrok z dnia 3 grudnia 2015 r., sygn. akt K 15/15, wyrok z dnia 9 marca 2016 r., sygn. akt U47/15, wyrok z dnia 11 sierpnia 2016 r. sygn. akt 39/16, postanowienie z dnia 7 stycznia 2016, sygn. akt U/8/15) - fakty powszechnie znane (art. 228 § 1 k.p.c.).

Faktem powszechnie znanim są również zarzuty wadliwego trybu uchwalenia ustawy z dnia 16.12.2016r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2016 r. poz. 2270), tzw. *drugiej ustawy dezubekizacyjnej*. Wiadomo, że nad rządowym projektem tej ustawy w dniu 16.12.2016 r. głosowanie odbyło się poprzez podniesienie ręki i obliczenie głosów przez sekretarzy a liczne wątpliwości w tym dotyczące kworum nie zostały dotychczas usunięte , w toku pozostaje postępowanie sygn. akt II K 457/18 przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie, II Wydział Karny w związku ze złożeniem subsydiarnego aktu oskarżenia w sprawie przekroczenia w dniu 16.12.2016 r. w Warszawie przez Marszałka Sejmu RP swoich uprawnień wynikających z art. 175 ust.5 Regulaminu Sejmu RP poprzez bezpodstawne wykluczenie Michała Szczerby posła na Sejm RP z udziału w 33 posiedzeniu Sejmu RP VIII Kadencji, co stanowiło szkodę interesu publicznego.

Ubezpieczony cały czas dorabia do emerytury , ostatnio jako

Pomimo, że nadal odprowadzane są za niego składki na ubezpieczenie emerytalne to nie ma możliwości skorzystania ze zwiększonej wysługi lat , ponieważ wysokość świadczenia jest już obniżona do kwoty

przeciętnej emerytury ogłoszonej przez prezesa ZUS (okoliczności bezsporne).

W dniu r. ubezpieczony wystąpił do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z wnioskiem o wyłączenie w stosunku do niego art. 15 c na podstawie art.8a ustawy ale do chwili obecnej wniosek nie został rozpoznany (v. oświadczenie k. 50, k. 87 i k. 95 a.s. i od 00:14:29 nagrania).

Powyższy stan faktyczny sprawy był bezsporny i został ustalony przez Sąd na podstawie powołanych wyżej okoliczności powszechnie znanych i dokumentów , które nie budziły wątpliwości co do formy jak i treści i nie były kwestionowane przez strony . Sąd dał wiarę zeznaniom ubezpieczonego, albowiem korespondowały z dowodami z dokumentów. Informacji Instytutu Pamięci Narodowej z dnia : r. o przebiegu służby ubezpieczonego sąd dał wiarę jedynie co do stwierdzonego w niej faktu służby w instytucjach wymienionych w katalogu jednostek organizacyjnych zawartym w przepisie art. 13b ust.1 policyjnej ustawy emerytalnej, albowiem jako dokument urzędowy, odpowiadający wymaganiom z art. 244 § 1 k. p. c., korzysta z domniemania prawdziwości (autentyczności) oraz domniemania zgodności z prawdą tego, co zostało w nim urzędowo zaświadczone. Dokonując oceny tego dokumentu urzędowego Sąd miał na uwadze stanowisko Trybunału Konstytucyjnego, że jako dokument urzędowy podlega on nie tylko weryfikacji w postępowaniu przed właściwym organem emerytalnym, ale przede wszystkim podlega wszechstronnej kontroli sądowej w postępowaniu wyjaśniającym, albowiem sąd orzekający o ostatecznym ukształtowaniu praw emerytalnych funkcjonariusza nie jest prawnie związany treścią tej informacji (v. wyrok z dnia 11.01.2012r. K 36/09, OTK-A 2012/1/3).

Sąd zważył , co następuje :

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

W sprawie sporne pozostawało , czy przepisy ustawy z dnia 16.12.2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego i Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. 2016, poz. 2270) tzw. drugiej ustawy nowelizującej policyjną ustawę emerytalną - spełniają standard zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej oraz czy odpowiadają standardom wyznaczonym w Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności i mogą stanowić podstawę prawną zaskarżonej decyzji.

Sąd zważył, że ustanowiona z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. 2016.708 z późn. zm. - dalej: „*policyjna ustanowiona emerytalna*”) zastąpiła ustawę z dnia 31 stycznia 1959 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz ich rodzin (Dz. U. z 1983 r. Nr 46, poz. 210, ze zm.). Od 1994 r. emerytury funkcjonariuszy wysłużone w tajnej policii politycznej w latach 1944-1989 zostały zrównane „ze służbą w Policji, Urzędzie Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i w Służbie Więziennej” (art. 13 ust. 1 *policyjnej ustanowionej emerytalnej*). Jednocześnie ustawodawca zdecydował w 1994 r., że z emerytury policyjnej nie skorzysta jedynie ten był funkcjonariusz, który służąc „w latach 1944-1956 w charakterze funkcjonariusza organów bezpieczeństwa państwa, porządku i bezpieczeństwa publicznego, przy wykonywaniu czynności służbowych popełnił przestępstwo przeciwko wymiarowi sprawiedliwości lub naruszające dobra osobiste obywatele i za to został zwolniony dyscyplinarnie, umorzono wobec niego postępowanie karne ze względu na znikomy lub nieznaczny stopień społecznego niebezpieczeństwa czynu lub został skazany z winy umyślnej prawomocnym wyrokiem sądu” (art. 13 ust. 2 *policyjnej ustanowionej emerytalnej*). Przepis ten miał być dowodem na to, że żaden

funkcjonariusz organów bezpieczeństwa z lat 1944-1956, który dopuścił się czynów nazywanych wówczas „*stosowaniem niedozwolonych metod w śledztwie*”, nie skorzysta z uprzywilejowanego systemu zaopatrzenia emerytalnego.

Wynikiem postępowania dowodowego w sprawie jest ustalenie, że prawo do policyjnej emerytury ubezpieczonego wysłużone zgodnie z przepisami w/w ustawy w okresie od r. do r. w charakterze funkcjonariusza, w tym w okresie od r. do r. w charakterze funkcjonariusza byłej służby bezpieczeństwa powstało i zostało potwierdzone decyzją organu rentowego demokratycznego już państwa od r. w wysokości zł , wyliczonej z wysugi służby w Policji i miesięcy składowych przed służbą (x 2,6 %) to jest % i podstawy wymiaru, czyli wysokości ostatniego uposażenia zł) .

Bezsporne w sprawie było również, że zgodnie z powołaną wyżej ustawą decyzjami tegoż organu rentowego wysokość emerytury była waloryzowana i na dzień 31.12.2009 r. brutto wynosiła kwotę zł.

Wtedy ustawodawca ustawą z dnia 23.01.2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 24, poz. 145)tzw. pierwszą ustawą dezubekizacyjną - od dnia 1.01.2010 r. obniżył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury ubezpieczonego za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa do 31.07.1990r. z 2,6% do 0,7% w związku z przyjęciem, że te prawa zostały nabyte niesłusznie z punktu widzenia aktualnej oceny działalności tych instytucji i dopuszczalna jest likwidacja tzw. przywilejów emerytalno- rentowych byłych funkcjonariuszy nadanych im przez władze w czasach poprzedniego ustroju. W świetle

wprowadzonego wówczas art. 15b ust.1 policyjnej ustawy emerytalnej sam fakt pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa powodował obniżenie świadczenia emerytalnego. Przepisy tej ustawy zostały uznane za zgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej przez Trybunał Konstytucyjny. Również Europejski Trybunał Praw Człowieka uznał te zmiany przepisów za nie naruszające zasad Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w zakresie odpowiedniej proporcji podjętych środków a celem , którego realizacji służyły i „*właściwej równowagi*” pomiędzy interesem jednostki względem interesu społecznego i odnotował, że praca w służbach bezpieczeństwa, która przyczyniała się do naruszeń praw i wolności gwarantowanych przez Konwencję powinna być traktowana jako okoliczność uzasadniająca i usprawiedliwiająca wyodrębnienie kategorii osób świadczących taką pracę i objęcie ich obniżeniem świadczeń emerytalnych. W ocenie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka Polskie władze w ten sposób położyły kres przywilejom emerytalnym przysługującym członkom byłych komunistycznych służb bezpieczeństwa i zapewniły tym samym sprawiedliwość systemu emerytalnego (v. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 24.02.2010 r. sygn.. akt K 6/09 i decyzja Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 6.06.2013 r. nr 15189/10 *w sprawie Cichopek przeciwko Polsce*).

Na gruncie tej sprawy od 1.01.2010 r. w wyniku powyższej nowelizacji okres służby ubezpieczonego od r. do r. jako okres służby w organach bezpieczeństwa państwa do r. ustalony zaświadczeniem Instytutu Pamięci Narodowej z dnia r. został policzony wskaźnikiem 0,7 %, wysługa została obniżona do % podstawy wymiaru a wysokość jego emerytury do kwoty zł (do wypłaty zł), zaś po waloryzacjach od dnia 1.03.2017 r. wynosiła kwotę zł (do wypłaty zł) - co zostało potwierdzone prawomocnymi decyzjami organu rentowego demokratycznego państwa .

Poza sporem było w tej sprawie, że osobista sytuacja ubezpieczonego obecnie nie uległa jakiekolwiek zmianie. W szczególności, nie ujawniono żadnych nowych okoliczności co do przebiegu jego służby.

Natomiast ustawodawca z dniem 1.01.2017r. - ustawą z dnia 16.12.2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego i Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. 2016, poz. 2270) tzw. drugą ustawą dezubekizacyjną wprowadził do porządku prawnego kolejną regulację wprowadzającą zasadę obniżenia nie tylko policyjnych emerytur, lecz także ingerującą w wysokość policyjnych rent inwalidzkich i rent rodzinnych, **po osobach, które "pełniły służbę na rzecz totalitarnego państwa".** Grupa ta została wyróżniona spośród wszystkich uprawnionych do świadczeń emerytalno-rentowych i zdefiniowana przez ustawodawcę w art. 13b ustawy nowelizującej. Zgodnie z nowym art. 13b ust. 1 policyjnej ustawy emerytalnej za służbę na rzecz totalitarnego państwa uznano *służbę od dnia 22.07.1944 r. do dnia 31.07.1990 r. w wymienionych w tym przepisie cywilnych i wojskowych instytucjach i formacjach.* Kryterium formalne pełnienia służby w tak określonych cywilnych i wojskowych formacjach **zostało jednak wzmocnione poprzez wskazanie, że jest to „służba na rzecz totalitarnego państwa”.**

Ustawa zmieniająca wprowadziła także w art. 15c nowe zasady obliczania wysokości świadczenia dla osób, które pełniły *służbę na rzecz totalitarnego państwa.* Zgodnie z brzmieniem art. 15 c ust. 1 w przypadku osoby, która pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b i która pozostała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 roku, emerytura wynosi:

1) 0% podstawy wymiaru - za każdy rok służby na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b;

2) 2,6% podstawy wymiaru - za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, la oraz 2-4.

Powołany przepis zawiera także obostrzenie zawarte w ust. 3, zgodnie z którym wysokość emerytury ustalonej zgodnie z ust. 1 i 2 nie może być wyższa niż miesięczna kwota przeciętnej emerytury wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ogłoszonej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przy czym w roku 2017 była to kwota 2 069,02 zł. Ta regulacja spowodowała niemożność uwzględnienia ponad wyznaczony przez ustawodawcę limit, przy obliczaniu emerytury, także okresów zatrudnienia poza służbą mundurową i innych, o których mowa w art. 14 ustawy emerytalnej, które dotychczas doliczało się do wysługi emerytalnej i podwyższały one emeryturę o 1,3% podstawy jej wymiaru. Ustawodawca, na mocy nowelizacji z 16 grudnia 2016 roku uchylił także wynikającą z dotychczasowego przepisu art. 15b ust. 2 zasadę, że w przypadku osoby, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 roku o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 roku odpowiednio stosuje się m.in. art. 15 ust. 4, stanowiący, że emeryturę podwyższa się o 15% podstawy wymiaru emerytowi, którego inwalidztwo pozostaje w związku ze służbą. Obecnie nowy przepis art. 15c ust. 2 stanowi, że odpowiednio stosuje się art. 14 i art. 15 ust. 1-3a, 5 i 6, przy czym emerytury nie podwyższa się zgodnie z art. 15 ust. 2 i 3, jeżeli okoliczności uzasadniające podwyższenie wystąpiły w związku z pełnieniem służby na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b. Na podobnych zasadach zostały obniżone również renty inwalidzkie a wprowadzona art. 22a ust. 1 zasada zmniejszania świadczeń o 10 % podstawy wymiaru za każdy rok służby na rzecz totalitarnego państwa powoduje redukcję wysokości rent nawet do zera. Ustawa nowelizująca z 2016 r. wprowadziła także pewne wyjątki od zasady obniżania świadczeń, pomimo służby w organach na rzecz totalitarnego państwa wynikające z przepisów art. 8a, art. 15c ust. 5 i 6, art. 22a ust. 5 i 6, art. 24a pkt 4, 5 i 6. W szczególności sankcja obniżenia świadczenia nie obejmuje tego funkcjonariusza lub członka jego rodziny, który udowodni, że przed 1990

rokiem bez wiedzy przełożonych podjął współpracę i czynnie wspierał osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego..

W konsekwencji wprowadzonej od 1.01.2017 r. regulacji, wszystkie osoby – również te, które zmarły przed wejściem w życie drugiej ustawy nowelizującej a które miały chociażby epizod w "służbie ma rzecz totalitarnego państwa", zostały dotknięte (także po śmierci) obniżeniem świadczeń emerytalno - rentowych a członkowie ich rodzin obniżeniem świadczeń rodzinnych i to zarówno tych wypracowanych przed 1990 r., jak i po tej dacie.

Ustawa nowelizująca wprowadziła ponadto obowiązek organu rentowego podejmowania z urzędu postępowania w sprawie wydania decyzji ustalających na nowo wysokość świadczeń oraz ustaliła, że złożenie odwołania nie wstrzymuje wykonania decyzji (art. 2).

Wynikiem postępowania dowodowego w sprawie jest ustalenie, że od r. do r. ubezpieczony pracował w Milicji Obywatelskiej na stanowisku młodszego inspektora i inspektora w Wydziale V Ochrony Gospodarki Służby Bezpieczeństwa WUSW w Katowicach i realizował zadania w zakresie ochrony operacyjnej mienia i funkcjonowania gospodarki narodowej, polegające na zbieraniu informacji dot. nieprawidłowości w funkcjonowaniu gospodarki, kradzieży w zakładach pracy, nieprawidłowości gospodarowania majątkiem i finansami przedsiębiorstw. W tym czasie odbył też roczną naukę w Szkole Operacyjnej MSW i studia na Akademii Spraw Wewnętrznych w Legionowie na Wydziale Bezpieczeństwa Państwa w latach .

Nie było sporne w sprawie, że zebrany materiał dowodowy nie zawiera żadnej informacji wskazującej, aby działalność ubezpieczonego w okresie tej służby faktycznie polegała na zwalczaniu opozycji demokratycznej, związków zawodowych, stowarzyszeń, kościołów i związków wyznaniowych, łamaniu prawa do wolności słowa i zgromadzeń, gwałceniu prawa do życia, wolności, własności i bezpieczeństwa obywateli . Poza sporem było również w tej

sprawie że taka służba ubezpieczonego w okresie od r. do r. byłażą w jednostce organizacyjnej wymienionej w art. 13 b ust.1 ustawy nowelizującej z 16.12.2016 r. i z tej przyczyny obecnie ubezpieczony został uznany przez organ rentowy za osobę pełniąąną służbę na rzecz totalitarnego państwa a w konsekwencji tego zaskarżona decyzja należna mu emerytura od 1.10.2017 r. została zredukowana do wysokości przeciętnej emerytury wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z pominięciem wysugi z tytułu wzorowej służby w Policji od r. do r.

Sąd orzekający w tej sprawie w pełni podziela wszystkie wyartykułowane zarówno w odwołaniu ubezpieczonego , jak i w postanowieniach Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 24.01.2018r. oraz z dnia 27.05.2019 r. zarzuty niekonstytucyjności w/w przepisów tzw. drugiej „ustawy dezubekizacyjnej”, w tym w zakresie prawidłowości procesu legislacyjnego, naruszenia zasady ochrony zaufania wynikającej z zasady demokratycznego państwa prawnego z art. 2 Konstytucji jak i związane z tym podstawowym zarzutem inne naruszenia wynikających z art. 2, art. 32 ust. 1 i ust. 2, art. 67 ust 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji - zasad ochrony praw słusznie nabytych, pewności prawa, naruszenia godności , zasady proporcjonalności.

W tej sytuacji sąd orzekający mógł zawiesić postępowanie do czasu uzyskania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego (zgodnie z treścią art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c.,) o ile rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem. Mógł również odmówić zastosowania niekonstytucyjnego przepisu i rozstrzygnąć sprawę, bo stosowanie Konstytucji nie jest zastrzeżone wyłącznie dla Trybunału Konstytucyjnego (art. 188 ust. 1), ale należy również do sądów, zarówno w przypadku zaistnienia luki w prawie, jak i wówczas, gdy sąd dojdzie do przekonania, że przepis ustawy jest niezgodny z Konstytucją i nie powinien być zastosowany w konkretnej sprawie. Sąd nie ma więc obowiązku zwracania się do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym co do zgodności aktu normatywnego z ustawą zasadniczą, jeżeli od odpowiedzi na

pytanie zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed nim. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że w tym przypadku nie chodzi o przeprowadzanie przez sąd powszechny, niejako w zastępstwie Trybunału Konstytucyjnego, oceny konstytucyjności przepisów ustawowych, lecz o ewentualną „odmowę zastosowania” przepisów, które są niezgodne (zwłaszcza w sposób oczywisty) z przepisami (wzorcami) Konstytucji RP. Nie narusza to kompetencji Trybunału Konstytucyjnego, bo formalnie przepis ten w dalszym ciągu pozostaje w systemie prawnym i może być stosowany przez inne sądy orzekające w takich samych sprawach. Odmowa zastosowania przepisu ustawy może nastąpić wyłącznie w sytuacji, gdy sąd rozpoznający sprawę nie ma wątpliwości co do niekonstytucyjności przepisu i zachodzi sytuacja „oczywistej niekonstytucyjności przepisu”. W takim wypadku sąd nie ma obowiązku oczekiwania na wydanie wyroku przez Trybunał Konstytucyjny, zwłaszcza, gdy zawieszenie postępowania, a więc pozostawanie sprawy w stanie spoczynkania, jest wyjątkiem od szczególnego obowiązku rozpoznawania spraw sądowych bez nieuzasadnionej zwłoki zgodnie z art. 45 Konstytucji (v. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 8.07.2019 r. sygn.. akt III AUz 236/19 i powołane tam orzecznictwo).

Bezzasadne zatem było stanowisko organu rentowego wywodzące z kompetencji Trybunału Konstytucyjnego do kontroli konstytucyjności obowiązującego ustawodawstwa - zakaz odmowy zastosowania przepisu ustawy przez sądy powołane do stosowania prawa. Wszak wymiar sprawiedliwości sprawują sądy (art.175 ust.1 Konstytucji) a sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawiśli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom (art. 178 ust.1 Konstytucji).

W tej sprawie nie ulegało jednak wątpliwości, że sytuacja jest szczególna, bo w związku ze skierowanymi pytaniami prawnymi w sprawach zawisłych pod sygn. P 4/18 i P 16/19 Trybunał Konstytucyjny będzie rozstrzygał o zgodności z Konstytucją przepisów prawa materialnego , na podstawie których została wydana zaskarżona decyzja i które są podstawą do dokonania jej kontroli w postępowaniu sądowym. Orzeczenie Trybunału w

tym względzie powinno definitywnie rozstrzygnąć problem konstytucyjny i w związku z tym może bezpośrednio wpływać na prawidłowość rozstrzygnięcia niniejszej sprawy – o ile podstawa jej rozstrzygnięcia byłaby odmowa zastosowania niekonstytucyjnego przepisu. Faktem jest również, że ze względu na aktualną sytuację Trybunału nie ma żadnej pewności kiedy takie orzeczenie zapadnie ani to, czy nie stanie się ono źródłem kolejnych wątpliwości prawnych związanych na przykład ze składem orzekającym Trybunału . Zatem , żadne z powyższych rozwiązań procesowych na gruncie tej sprawy nie było rozwiązaniem optymalnym.

W tej sytuacji sąd zważył, że zakresem pytań prawnych do Trybunału w sprawach o sygn. akt P 4/18 i P 16/19 nie zostały objęte podniesione również przez ubezpieczonego kwestie, czy w/w przepisy , obniżające wysokość policyjnych emerytur odpowiadają standardom wyznaczonym przez art. 1 Protokołu Nr 1 do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175). Natomiast w myśl art. 91 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej , „*ratyfikowana umowa międzynarodowa, po jej ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, stanowi część krajowego porządku prawnego i jest bezpośrednio stosowana, chyba że jej stosowanie jest uzależnione od wydania ustawy*”. Zgodnie z art.91 ust. 2 Konstytucji RP „*umowa międzynarodowa ratyfikowana za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie ma pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli ustawy tej nie da się pogodzić z umową*”. Z przepisu tego wynika zatem obowiązek sądu odmowy zastosowania ustawy wówczas, gdyby się okazało, że nie można jej pogodzić z umową międzynarodową . Reguła kolizyjna zawarta w art. 91 ust. 2 Konstytucji RP nakazuje jednak przede wszystkim wykorzystać taką możliwość wykładni ustawy, która da się pogodzić z umową. W realiach niniejszej sprawy konieczne było zatem przeprowadzenie wykładni przepisów stanowiących podstawę prawną zaskarżonej decyzji w odniesieniu do wymagań zawartych w art. 1 Protokołu Nr 1 Konwencji Europejskiej , jako wiążącego Polskę standardu konwencyjnego.

Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (dalej też Konwencja Europejska) stanowi część polskiego porządku prawnego, została bowiem przez Rzeczpospolitą Polską ratyfikowana za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie (art. 1 ustawy z 2.10.1992 r. o ratyfikacji Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz. U. Nr 85, poz. 427) oraz oświadczenie rządowe z dnia 7.04.1993 r. (Dz. U. Nr 61, poz. 285). Jej postanowienia stanowią zatem nie tylko wskazówkę przy interpretacji przepisów prawa, ale i bezpośrednią podstawę rozstrzygnięć organów krajowych. Postanowienia Konwencji mają przy tym pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli ustawy nie da się pogodzić z Konwencją (art. 91 ust. 2 Konstytucji).

Stosownie do art. 1 Protokołu Nr 1 do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175) „*każda osoba fizyczna i prawa ma prawo do poszanowania swego mienia. Nikt nie może być pozbawiony swojej własności, chyba że w interesie publicznym i na warunkach przewidzianych przez ustawę oraz zgodnie z ogólnymi zasadami prawa międzynarodowego. Postanowienia te nie będą jednak w żaden sposób naruszać prawa państwa do stosowania takich ustaw, jakie uzna za konieczne do uregulowania sposobu korzystania z własności zgodnie z interesem powszechnym lub w celu zabezpieczenia uiszczenia podatków bądź innych należności lub kar pieniężnych*”.

Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu (dalej: Trybunał Europejski) w swoim ugruntowanym już orzecznictwie wskazuje, że wszystkie zasady wynikające z art. 1 Protokołu Nr 1 do Konwencji mają zastosowanie w przypadku świadczeń emerytalno-rentowych , zatem zmniejszenie lub zaprzestanie wypłaty takiego świadczenia może stanowić ingerencję w poszanowanie własności w rozumieniu art. 1 Protokołu Nr 1. W szczególności ma to miejsce gdy odebranie, zawieszenie lub obniżenie renty lub emerytury nastąpiło nie w rezultacie zmian w osobistej sytuacji ubezpieczonego , ale w rezultacie zmian w przepisach i sposobie ich stosowania. Przyznanie świadczenia rentowego, którego skarżący został następnie pozbawiony, nawet z tego powodu, że nie spełniał od początku

wymagań prawnych rodzi mienie dla celów tego Protokołu (v. sprawa Moskal przeciwko Polsce, decyzja z dnia 15 września 2009 r., Skarga Nr 10373/0). Równocześnie fakt, że dana osoba należała do państwowego systemu ubezpieczeń społecznych, nie musi oznaczać braku możliwości zmian w tym systemie, zarówno co do warunków uprawnienia do wypłat, jak i wysokości emerytury lub renty w odpowiedzi na przemiany społeczne i ewoluujące poglądy na temat kategorii osób wymagających pomocy społecznej, a także w reakcji na zmiany sytuacji pojedynczych osób. Jeśli więc uległy zmianie krajowe wymagania prawne dotyczące przyznania określonego świadczenia lub renty albo emerytury i osoba wchodząca w grę przestała je spełniać, ingerencja państwa polegająca na zmniejszeniu lub zaprzestaniu wypłaty świadczeń emerytalno – rentowych jest dopuszczalna jedynie o ile jest uzasadniona , a więc zgodna z prawem, realizuje cele, mieszczące się w granicach interesu publicznego i jest rozsądnie proporcjonalna do realizowanego celu, zatem zachowana jest „sprawiedliwa równowaga” pomiędzy wymogami interesu publicznego a wymogami ochrony praw podstawowych przysługujących danej osobie (v. wyrok z dnia 14 czerwca 2016 r. w sprawie Philippou przeciwko Cyprowi, skarga nr 71148, decyzja z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie Mockiene przeciwko Litwie, skarga nr 75916/13). 1. Ponadto, Trybunał Europejski wymaga, aby w każdym przypadku gdy w grę wchodzi zagadnienie interesu powszechnego władze publiczne działały z najwyższą starannością, w sposób niezwłoczny i stosowny zgodnie z zasadą “dobrego rządzenia” i podkreśla, że wymóg „równowagi” nie będzie zachowany w sytuacji gdy osoba zainteresowana ponosi indywidualny i nadmierny ciężar.

Poza sporem w tej sprawie było, że obniżenie policyjnej emerytury ubezpieczonego nastąpiło nie w rezultacie zmian w jego osobistej sytuacji , ale w rezultacie zmian w przepisach i sposobie ich stosowania.

Otocz zgodnie z wprowadzonym drugą ustawą nowelizującą przepisem art. 13 b ust.1 „za służbę na rzecz totalitarnego państwa” uznano służbę od dnia 22.07.1944 r. do 31.07.1990 r. w wymienionych w tym przepisie cywilnych i wojskowych instytucjach i formacjach . W konsekwencji,

bezpośrednią przyczynę obniżenia policyjnej emerytury na gruncie tej sprawy stanowiła okoliczność, że ubezpieczony został uznany za osobę pełniącą służbę na rzecz totalitarnego państwa , bo w okresie od r. do r. pracował i uczył się w jednostce organizacyjnej wymienionej w art. 13 b ust.1 ustawy nowelizującej z 16.12.2016 r.

Wskazać jednak należy, iż przywracanie sprawiedliwości społecznej poprzez obniżenie emerytur *en bloc* wszystkim funkcjonariuszom służb i organów bezpieczeństwa , niezależnie od ich roli i funkcji pełnionej w tych służbach było już przedmiotem poprzednich rozwiązań ustawowych przyjętych w 2009r., tzw. „*pierwszej ustawy dezubekizacyjnej*”. Wówczas już obniżono wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa do 31.07.1990 roku z 2,6% do 0,7% w związku z przyjęciem, że te prawa zostały nabyte niesłusznie z punktu widzenia aktualnej oceny działalności tych instytucji. W świetle wprowadzonego wówczas art. 15b ust.1 policyjnej ustawy emerytalnej sam fakt pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa powodował obniżenie świadczenia emerytalnego , albowiem brak było uzasadnionych przesłanek do przyjęcia, że oprócz kryterium pełnienia służby w organie bezpieczeństwa państwa, doniosłość prawną dla ustalenia wysokości świadczenia emerytalnego ma przesłanka w postaci rodzaju wykonywanych przez funkcjonariusza zadań w organie , co w ocenie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka stanowiło kres przywilejom emerytalnym przysługującym członkom byłych komunistycznych służb bezpieczeństwa i zapewniło tym samym sprawiedliwość systemu emerytalnego w Polsce .

W tej sytuacji nie można pominąć faktu, że obecna treść przepisu art.13b istotnie odbiega od treści obowiązującego w tym zakresie poprzednio art. 15b ust.1 policyjnej ustawy emerytalnej, albowiem kryterium formalne służby w określonych cywilnych i wojskowych formacjach zostało wzmacnione poprzez wskazanie, że jest to „służba na rzecz totalitarnego państwa”. Jest to nowe , dodatkowe kryterium a taka konstrukcja art. 13 b ust.1 policyjnej ustawy emerytalnej w sposób nieuchronny nakazuje

weryfikacje , czy w przypadku pełnienia służby w wymienionych przez ustawodawcę instytucjach i formacjach mamy do czynienia ze „służba na rzecz totalitarnego państwa”.

Należy przy tym mieć na względzie, że na gruncie tzw. ustawy nowelizującej z 16.12.2016 r. ustawodawca posługuje się pojęciem „służby na rzecz totalitarnego państwa” ale nie podaje definicji takiej służby jedynie wprowadza katalog instytucji i jednostek, które należy traktować jako totalitarne . Jednocześnie pojęcie „służby na rzecz totalitarnego państwa” wnosi akcent znaczeniowy, który nie może zostać pominięty w wymiarze normatywnym, *zaś przy interpretacji prawa należy brać pod uwagę nie "wyriwany z kontekstu" przepis, ale należy uwzględnić jego "otoczenie normatywne", gdyż przepis jako samodzielna jednostka redakcyjna może nie zawierać wszystkich niezbędnych do skonstruowania normy prawnej elementów* (OTK ZU 2004, Nr 4, poz. 33).

Ze względu na powyższe należało podzielić pogląd Rzecznika Praw Obywatelskich zaprezentowany w stanowisku w sprawie odwołań od decyzji Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA obniżających z dniem 1.10.2017 r. świadczenia emerytalno-rentowe byłym funkcjonariuszom służb ochrony PRL z dnia 30.05.2019r. i z dnia 10.06.2019 r. (v. www.rpo.gov.pl), że ustawy nowelizującej z dnia 16.12.2016 r. *nie można czytać w oderwaniu od całego systemu prawnego Rzeczypospolitej* . Powinno to być rzeczą naturalną, albowiem w związku z rozszerzeniem porządku prawnego funkcjonującego na terenie Polski o umowy międzynarodowe znacznie wzrosła rola wykładni systemowej. W tym przypadku, jak trafnie wskazał Rzecznik Praw Obywatelskich należało uwzględnić, że preambuła do ustawy z dnia 18.10.2006r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 2186 ze zm.), zwanej dalej „ustawą lustracyjną” stwierdza, że to praca albo służba w organach bezpieczeństwa państwa komunistycznego, lub pomoc udzielana tym organom, polegające na zwalczaniu opozycji demokratycznej, związków zawodowych, stowarzyszeń, kościołów i związków wyznaniowych, łamaniu prawa

do wolności słowa i zgromadzeń, gwałceniu prawa do życia, wolności, własności i bezpieczeństwa obywateli, była trwale związana z łamaniem praw człowieka i obywatela na rzecz komunistycznego ustroju totalitarnego. W ten sposób sam ustawodawca w preambule ustawy lustracyjnej stwierdził, jakie działania są działaniami na rzecz totalitarnego państwa. W tej sytuacji *wykładnia art. 13b ust. 1 policyjnej ustawy emerytalnej powinna uwzględniać tę okoliczność, jest to bowiem jedyna legalna definicja służby na rzecz totalitarnego państwa. Tylko taki sposób wykładni zapewnia realizację celu nowelizacji policyjnej ustawy emerytalnej, by ci, których służba nie była działaniem na rzecz totalitarnego państwa nie tracili w sposób nieuzasadniony świadczeń (gdyby ustawodawca miał inny cel, to nie wprowadzałby tej definicji, ale tylko wymienił jednostki organizacyjne – tak jak to zrobiono w 2009 r.). Oznacza to jednak, że po zmianach dokonanych drugą ustawą nowelizacyjną z 16.12.2016 r. nie wystarczy, że organ rentowy zmniejszając emeryturę lub rentę wykaże pełnienie służby w wymienionych przez ustawodawcę cywilnych i wojskowych instytucjach i formacjach. Musi ponadto wykazać, że była to służba na rzecz totalitarnego państwa, która według legalnej definicji zawartej w preambule ustawy lustracyjnej polegała na zwalczaniu opozycji demokratycznej, związków zawodowych, stowarzyszeń, kościołów i związków zawodowych, łamaniu prawa do wolności słowa i zgromadzeń, gwałceniu prawa do życia, wolności, własności i bezpieczeństwa obywateli. Tylko taki sposób wykładni art. 13b ust. 1 policyjnej ustawy emerytalnej zapewnia spójność i logiczność obowiązującego w tym zakresie prawa oraz to, że działanie, które nie zostało zakwalifikowane przez samego ustawodawcę jako działanie na rzecz totalitarnego państwa, nie spowoduje nieuzasadnionego obniżenia świadczenia emerytalnego (rentowego). Tylko wskazana powyżej wykładnia art. 13b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym zapewni również, że ingerencja w prawo do poszanowania mienia będzie miała charakter ingerencji racjonalnie uzasadnionej w rozumieniu art. 1 Protokołu Nr 1 do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. W interesie publicznym jak wymaga tego standard konwencji leży bowiem, aby osoby, które w sensie materialnym nie pełniły służby na rzecz państwa*

totalitarnego, co zresztą sam ustawodawca potwierdził, definiując służbę na rzecz tego państwa, nie ponosiły konsekwencji w postaci obniżenia świadczenia emerytalnego (rentowego). Tylko wtedy też ingerencja w prawo do poszanowania mienia będzie rozsądnie proporcjonalna do realizowanego celu. Zostanie też wówczas osiągnięta „sprawiedliwa równowaga” pomiędzy wymogami interesu powszechnego społeczeństwa, a wymogami praw podstawowych przysługujących osobie. Tylko w ten sposób zostanie też zachowana systemowa spójność pomiędzy treścią art. 13b ust. 1 policyjnej ustawy emerytalnej, a treścią preambuły do ustawy lustracyjnej.

Sąd orzekający w tej sprawie w całości podzielił i uznał za własne powyższe stanowisko i ocenę Rzecznika Praw Obywatelskich.

Na gruncie tej sprawy podstawą wydania zaskarżonej decyzji było ustalenie, że ubezpieczony w okresie od r. do r. pełnił służbę w instytucjach wymienionych w katalogu jednostek organizacyjnych zawartym w przepisie art. 13b ust.1 policyjnej ustawy emerytalnej, w których służbę ustawodawca uznał obecnie za służbę na rzecz totalitarnego państwa. Organ rentowy nie wykazał jednak, że ubezpieczony w okresie tej służby faktycznie podejmował jakąkolwiek działalność polegającą na zwalczaniu opozycji demokratycznej, związków zawodowych, stowarzyszeń, kościołów i związków wyznaniowych, łamaniu prawa do wolności słowa i zgromadzeń, gwałceniu prawa do życia, wolności, własności i bezpieczeństwa obywateli. W żadnym wypadku nie wynika to z informacji IPN z dnia r. a organ rentowy nawet nie podniósł w toku sporu, aby takie zadania ubezpieczony faktycznie realizował, stojąc na stanowisku, że każda służba w wymienionych przez ustawodawcę instytucjach i formacjach, potwierdzona informacją IPN jestżąszą służbą na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu art. 13 b tzw. *drugiej ustawy nowelizacyjnej*. Taki pogląd jest oczywiście błędny i nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem nie wszelka praca albo służba w organach bezpieczeństwa państwa komunistycznego jest potępiona i objęta dyskredytacją, lecz jedynie ta, która polegała na zwalczaniu opozycji demokratycznej, związków zawodowych, stowarzyszeń, kościołów i związków

wyznaniowych, łamaniu prawa do wolności słowa i zgromadzeń, gwałceniu prawa do życia, wolności, własności i bezpieczeństwa obywateli. Ustawodawca dał temu wyraz odnosząc się w art. 13 b policyjnej ustawy emerytalnej do pojęcia „*służby na rzecz totalitarnego państwa*” zdefiniowanego w cytowanej wyżej preambule ustawy lustracyjnej. Z tego też względu błędne było przyjęcie za podstawę obniżenia emerytury ubezpieczonego informacji o przebiegu jego służby, skoro jest ona dowodem jedynie jego zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych wymienionych w dodanym do ustawy art. 13b, zaś sama negatywna ocena działalności tych jednostek, w których pełnił służbę na gruncie tegoż przepisu art. 13 b policyjnej ustawy emerytalnej nie daje podstaw do obniżenia indywidualnie nabyczych praw do emerytury. Należy podkreślić, że ustalona wynikiem tego postępowania działalność ubezpieczonego w zakresie ochrony operacyjnej mienia i funkcjonowania gospodarki narodowej, polegająca w istocie na zwalczaniu przestępstw przeciwko mieniu i prawidłowemu działaniu gospodarki, a tym bardziej nauka na ówczesnych uczelniach same w sobie nie noszą żadnych znamion służby na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu w/w legalnej definicji tego pojęcia.

Okoliczności te nie dają zatem żadnych podstaw do przyjęcia, aby ubezpieczony faktycznie podejmował jakiekolwiek zadania w zakresie zwalczaniu opozycji demokratycznej, związków zawodowych, stowarzyszeń, kościołów i związków wyznaniowych, łamaniu prawa do wolności słowa i zgromadzeń, gwałceniu prawa do życia, wolności, własności i bezpieczeństwa obywateli.

Ze względu na powyższe błędne było przyjęcie przez organ rentowy, iż ubezpieczony pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu art. 13 b i ponowne obniżenie jego emerytury na podstawie art. 15 c policyjnej ustawy emerytalnej, albowiem przesłanki jego zastosowania w odniesieniu do ubezpieczonego nie zostały spełnione.

Na gruncie tej sprawy nie ma zatem podstaw do przyjęcia, iż celowe jest zawieszenie postępowania w oczekiwaniu na rozstrzygnięcie Trybunału

Konstytucyjnego w sprawach o sygn. akt P 4/18 i P 16/19, albowiem bez względu na to kiedy, w jakim składzie i jakiej treści zapadnie to orzeczenie nie będzie ono miało wpływu na rozstrzygnięcie tej sprawy skoro zakresem pytań prawnych nie została objęta kwestia zgodności podstawy prawnej zaskarżonej decyzji z normami konwencyjnymi a ustalony w sprawie stan faktyczny i prawny daje podstawę do przyjęcia, iż zaskarżone przepisy nie znajdują zastosowania do ubezpieczonego.

W tak ustalonym stanie faktycznym i prawnym rozstrzygnięcie sprawy nie wymaga też odnoszenia się do zarzutów dotyczących zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej przepisów nowelizacji ustawy z dnia 16.12.2016 r., na naruszenie których wskazywał w odwołaniu ubezpieczony. Brak było zatem podstawy do zawieszenia postępowania na podstawie art. 177 § 1 punktu 3¹ k.p.c., o co wnosił organ rentowy.

Z tych względów Sąd oddalił wniosek o zawieszenie postępowania i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił błędna decyzję , orzekając jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono stosownie do wyniku sporu na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., a ich wysokość ustalono na podstawie § 9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t. j. Dz. U. 2018, poz. 265 w wersji obowiązującej w dacie wniesienia odwołania czyli 7.08.2017 r., zasądzając od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego koszty procesu w kwocie 180 złotych, na które składały się koszty zastępstwa procesowego.

SSO Ewa Wyrwas- Wytrychowska

Na oryginale właściwe podpis
Za zgodność z oryginałem
Z.U.P. [Signature]
Kierownik Sekretariatu